

Jak poradzić sobie

w świecie (dez)informacji?



Lekcja przygotowana przez stowarzyszenie Pravda w ramach kampanii
#zaszczepfakty organizowanej we współpracy ze Światową Organizacją Zdrowia

PRAVDA

Droga Nauczycielko!

Drogi Nauczycielu!

Cieszymy się, że jesteś otwarty na trudne tematy i chcesz otwierać umysły swoich uczniów. Wierzymy, że lekcja, którą przygotowaliśmy w ramach kampanii #zaszczepfakty, będzie początkiem ciekawych dyskusji i zachęci uczniów do bardziej świadomego korzystania z internetu. Życzymy Wam wartościowych rozmów i ciekawych wniosków!

Stowarzyszenie Prawda

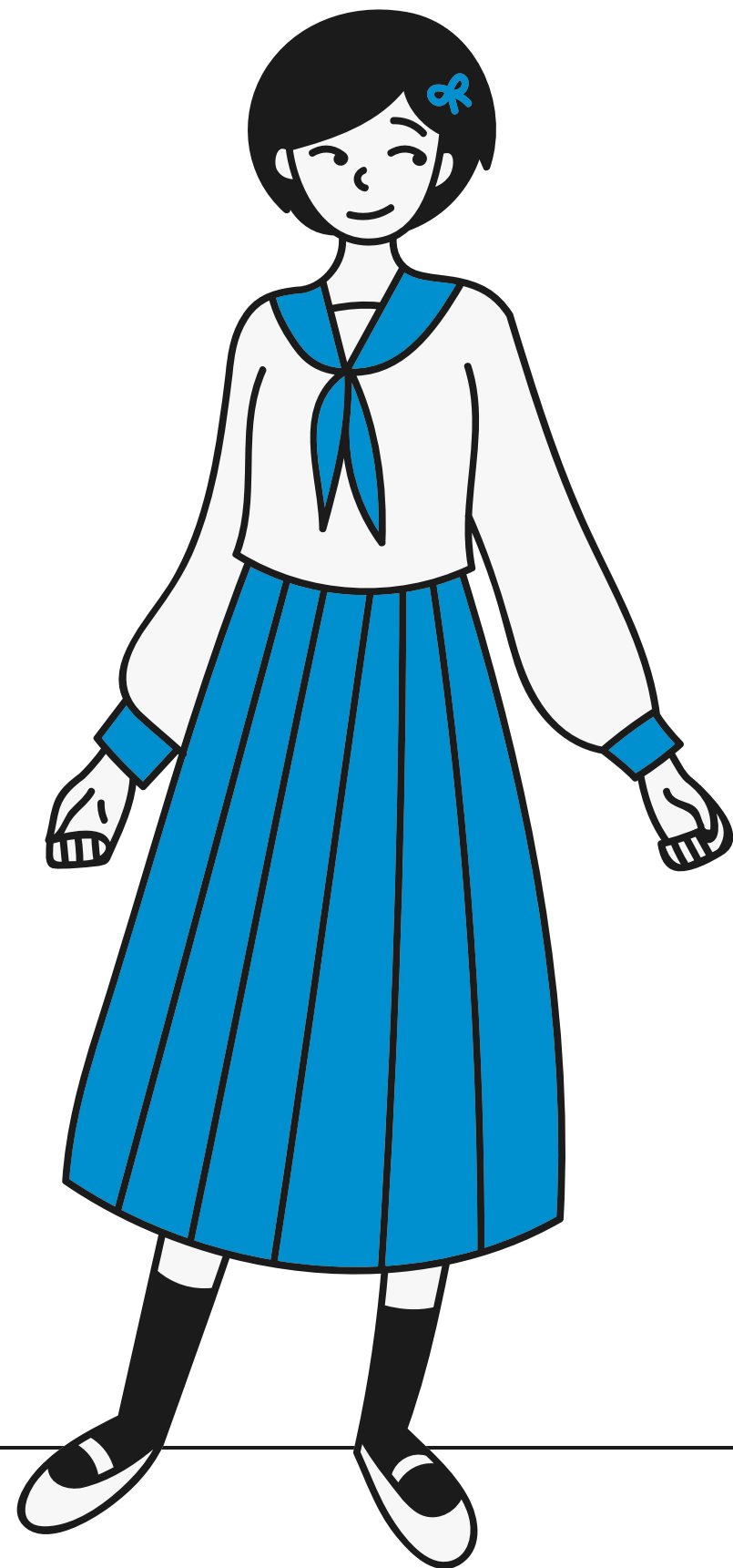
Dlaczego?



Szkoła to miejsce, w którym zdobywamy podstawowe informacje o otaczającym nas świecie, którego dużą częścią jest obecnie internet. Świadomość na temat problemów, z którymi można się spotkać w wirtualnej rzeczywistości, oraz umiejętność krytycznego myślenia to narzędzia niezbędne do bezpiecznego i odpowiedzialnego korzystania z internetu.

Po przygotowanej przez nas lekcji uczeń będzie świadomy pułapek, które czekają na niego w internecie, oraz będzie wiedział, jak je rozpoznawać. Dezinformacja i fałszywe wiadomości są nieodłączną częścią internetu. To od Państwa pracy zależy, jak uczniowie będą sobie z nimi radzić.





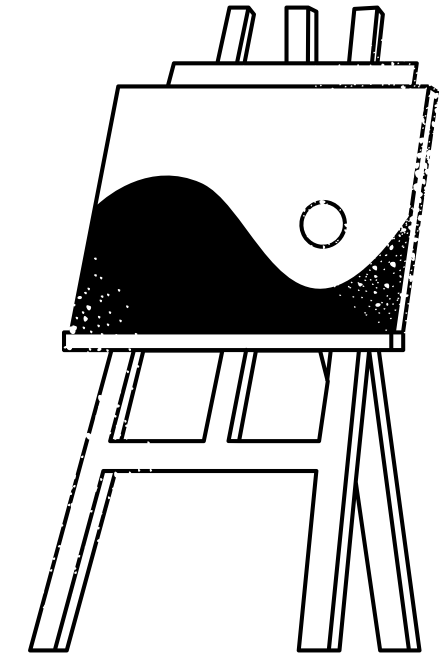
Czym jest ta lekcja?

Przed Państwem lekcja dla uczniów klas 4-8, która jest przewodnikiem po świecie informacji, fałszywych wiadomości i manipulacji. Na przeprowadzenie lekcji proponujemy przeznaczyć (co najmniej) jedną godzinę lekcyjną (np. godzinę wychowawczą lub lekcję języka polskiego).

Oczywiście materiały przygotowane przez nas w prezentacji nie muszą być sztywnym wyznacznikiem przebiegu lekcji. Mogą stanowić ciekawy punkt wyjścia do dyskusji i poprzez różnorodne aktywności pobudzić wyobraźnię uczniów oraz zapoczątkować rozwijające rozmowy. Zostawiamy Państwu pełną dowolność w ich wykorzystaniu.



Zapraszamy do udziału w konkursie plastycznym!



Oprócz scenariusza lekcji, który znajduje się w dalszej części prezentacji, chcielibyśmy również zaprosić uczniów klas 4-8 do wzięcia udziału w Ogólnopolskim Konkursie Plastycznym „Spojrzeć prawdzie w oczy”, w którym będą mogli wykazać się kreatywnością i talentem artystycznym.

Tematem przewodnim jest fraza “Spojrzeć prawdzie w oczy”, która ma zachęcić uczniów do krytycznego spojrzenia na ogrom informacji w internecie, zjawisko fake news czy nieprawdziwe informacje np. w tematyce zdrowia lub zmian klimatycznych. Na autorów najciekawszych prac będą czekać nagrody rzeczowe! Wszystkie informacje o konkursie znajdują się pod adresem www.pravda.org.pl/konkurs-plastyczny.



Czego **nauczają się** **uczniowie?**

Lekcja ma za zadanie nie tylko zaznajomić uczniów z pojęciami związanymi ze skomplikowanym światem internetu i zachęcić ich do dyskusji. Przygotowane przez nas aktywności przygotowują ich także do rozpoznawania fałszywych zdjęć, zwracania uwagi na kontekst informacji i zadawania sobie odpowiednich pytań, gdy coś wzbudzi ich wątpliwość w internecie. Uważamy, że dzięki tym umiejętnościom będą gotowi do odpowiedzialnego i bezpieczniejszego poruszania się w cyfrowej rzeczywistości.



Co przygotowaliśmy?

1) W świecie **(dez)informacji**

Czym jest fake news, manipulacja, dezinformacja? Czym różni się opinia od faktu?

2) W świecie **emotikonek**

Dlaczego kontekst informacji jest ważny? Czym jest clickbait?

3) W świecie **informacji**

Jakie niebezpieczeństwa wiążą się z nadmiarem informacji? Jak uchronić się przed fake newsami?

4) W świecie **fotomontażu**

Jak rozpoznać podrobione zdjęcie? Jak nie dać się nabrać? Jak sprawdzić, czy zdjęcie jest prawdziwe?

Nie ma na co czekać!

Na następnych slajdach znajdą Państwo przygotowany przez nas scenariusz lekcji. Proponujemy zapoznać się z nim wcześniej, aby mogli Państwo lepiej moderować lekcję. Na początku zachęcamy do opowiedzenia uczniom krótko, czego będzie dotyczyć lekcja oraz zachęcenia ich do aktywnego brania udziału w dyskusjach i aktywnościach, bo to od ich zaangażowania zależy, jaką wartość z niej wyniosą i jakie umiejętności zdobędą.



Jak poradzić sobie

w świecie (dez)informacji?



Lekcja przygotowana przez stowarzyszenie Pravda w ramach kampanii
#zaszczepfakty organizowanej we współpracy ze Światową Organizacją Zdrowia

PRAVDA

Zanim zaczniemy...

Podczas dzisiejszej lekcji będziemy posługiwać się kilkoma słowami, których część z Was może nie znać. Czy wiecie co oznaczają te pojęcia? A może któreś są dla was zupełnie nowe? Porozmawiajcie o tym na forum klasy.

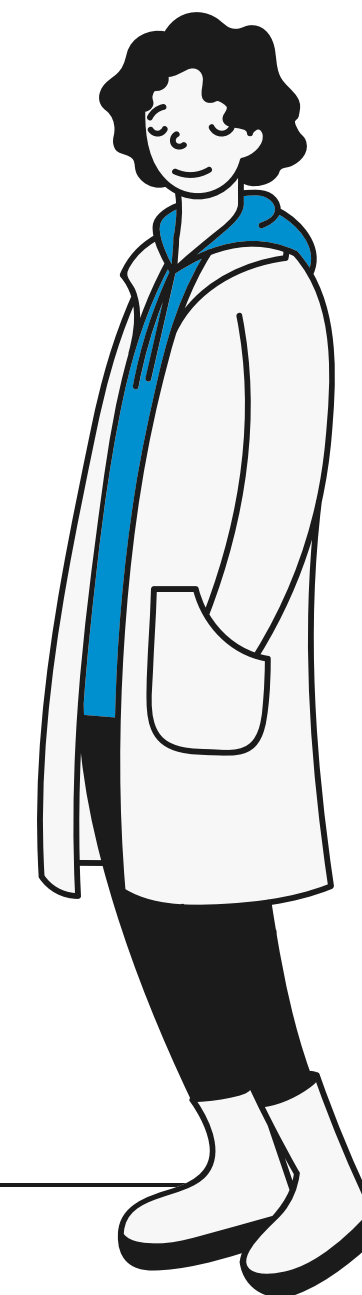


fakty

dezinformacja

manipulacja

fake news



Dlaczego **fakty** są ważne?

W świecie ogromu informacji, które docierają do nas z każdej strony, nie jest łatwo rozpoznać co jest prawdą, a co kłamstwem. Właśnie dlatego fakty są tak ważne. Dzięki nim możemy podejmować dobre decyzje i mieć obiektywny (prawdziwy) obraz świata. Czym fakty różnią się od opinii? Fakt to coś, co można potwierdzić za pomocą dowodów, natomiast opinia to czyjeś zdanie lub pogląd na dany temat.

Fakt

Zdjęcie przedstawia delfina.



Opinia

Delfiny są bardzo urocze.

Fakt czy opinia?



Zdecydujcie, który z poniższych tekstów jest faktem, a który opinią. Podpowiedź: w przypadku faktu możemy określić jego prawdziwość, natomiast opinia nie może podlegać takiej ocenie.

- 1** Góra lodowa to zwarta bryła lodu, która powstaje w wyniku oderwania od lodowca.
- 2** Moim zdaniem internet jest jak góra lodowa. Widzimy tylko jej wierzchołek, a większość tajemnic jest schowana pod taflą wody!

Czy mieliście **rację**?



Fakt

- 1** Góra lodowa to zwarta bryła lodu, która powstaje w wyniku oderwania od lodowca.

Opinia

- 2** Internet jest jak góra lodowa. Widzimy tylko jej wierzchołek, a większość tajemnic jest schowana pod taflą wody!

Manipulacja czy dezinformacja?

Najprawdopodobniej wszyscy wiedzieliście czym jest manipulacja. Według definicji słownikowej manipulacja to „naginanie lub przeinaczanie faktów w celu udowodnienia swoich racji lub wpływania na cudze poglądy i zachowania”. Czy potraficie podać jakiś przykład manipulacji z życia codziennego?

Dezinformacja to „wprowadzenie kogoś w błąd przez podanie mylących lub fałszywych informacji”. Co to oznacza w praktyce? Wyobraźcie sobie, że wasz ulubiony YouTuber startuje w konkursie na najlepszy filmik roku. Jego konkurent też chce wygrać i dlatego rozsiewa fałszywe informacje, mówiące o tym, że Wasz idol kradnie pomysły na filmy od innych. Ludzie w to wierzą, przez co nagroda nie trafia do Waszego ulubionego YouTubera. Właśnie tym jest dezinformacja.

Spotkaliście się kiedyś z czymś podobnym?



Czym jest **fake news**?

Fake news to słowo pochodzące z angielskiego (fake - fałszywa, news - wiadomość) oznaczające fałszywą wiadomość. Fake news opiera się zazwyczaj na dezinformacji lub żarcie, często zawiera jednak elementy prawdziwe. Fake newsy mogą udawać prawdziwe informacje, artykuły, posty w mediach społecznościowych, memy itp. Mogą być tworzone w różnych intencjach – od żartu, wywołania sensacji, po oszustwo czy dla nawet dla celów politycznych.

Czy natknęliście się kiedyś na fake newsa w internecie?
Potraficie podać jakiś przykład?





W świecie emotikonek

Dlaczego komunikacja jest ważna? Jak rozpoznać manipulację?

Jedna emotka, **wiele** znaczeń?

Na pewno wszyscy znacie tę emotikonkę, jednak czy dla każdego z Was znaczy to samo? Który z przymiotników Waszym zdaniem najlepiej opisuje jej znaczenie?



A może jakiś inny lub wszystkie na raz?
Podzielcie się waszymi odczuciami na forum klasy.

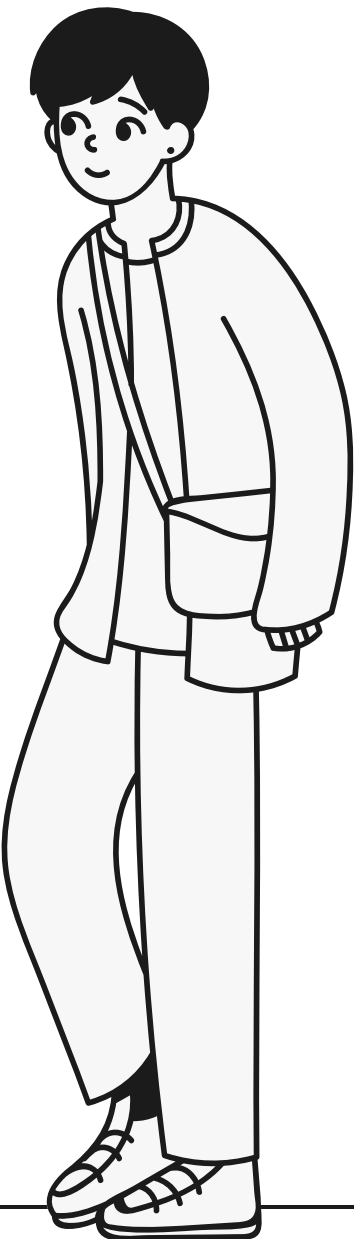


Czy w obu przypadkach **emotikonka** znaczy to samo?

Twój kanał na Youtubie jest bardzo zabawny, uwielbiam oglądać wszystkie pranki i challenge! 😂😂

Widziałeś jego filmik? 😂 Jak dla mnie bluza, którą na sobie miał wyglądała beznadziejnie, nie kupiłabym takiej... Jak można założyć niebieskie spodnie do czerwonej koszuli?! 😂

Jakie są różnice?



Co **znaczy** ta emotikonka?

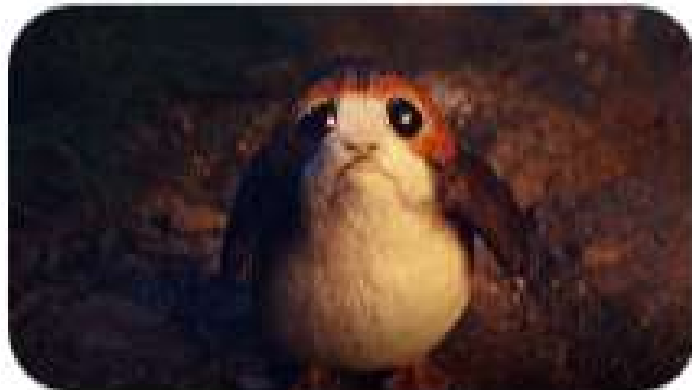
Napiszcie na czacie jeden przymiotnik, z którym najbardziej kojarzy się Wam ta emotikonka.

Czy wasze odpowiedzi się pokrywają? A może są zupełnie inne? Z czego może to wynikać?



A co teraz znaczy ta **emotikonka**?

1



Jaki słodziak 😞 Warto było obejrzeć ten film ❤️

To prawda jest strasznie słodziaśny 😞

2

Maskaraaa ten test był strasznie trudny... dostanę trójkę.

Nie wiem co powiedzieć...ja to pewnie nie zdam. Mama będzie na mnie strasznie zła 😞

Czy w obydwu przypadkach znaczy to samo?



Od komunikacji do manipulacji

Na przykładzie wiadomości z emotkami możemy zauważyć, jak ważny dla przekazywanej treści jest kontekst. Kontekst (otoczenie informacji) często sprawia też, że dana informacja może ulec manipulacji. Tak może się też dziać np. ze zdjęciami w internecie. Co to znaczy, że zdjęcia są zmanipulowane? Jak może wpływać na nie kontekst? Przyjrzyjmy się temu zagadnieniu na kilku przykładach.

Biznesmen po wypłacie?



Kogo Waszym zdaniem przedstawia to zdjęcie? Kim jest mężczyzna w garniturze? Jaki zawód wykonuje? Które z poniższych przymiotników najlepiej go opisują? Dlaczego?

opiekuńczy
nieuczciwy
leniwy
przyjacielski
chciwy
rozzruty
oszczędny
uczciwy
niemiły
pracowity
przedsiębiorczy



A teraz? Co zmieniło dodanie podpisu?



**Młody YouTuber zarobił miliony
na okradaniu swoich widzów**

Jak zmieniły się Wasze wrażenia? W jakim świetle podpis przedstawia osobę ze zdjęcia? Jakie przymiotniki przychodzą Wam do głowy, gdy widzicie to zdjęcie?

Zdjęcie pozostało takie samo, ale dodanie podpisu zupełnie zmieniło jego znaczenie, prawda? To niesamowite, jaką moc mają słowa. Przyjrzyjmy się temu zjawisku na innym przykładzie.



Tygrys w środowisku naturalnym?

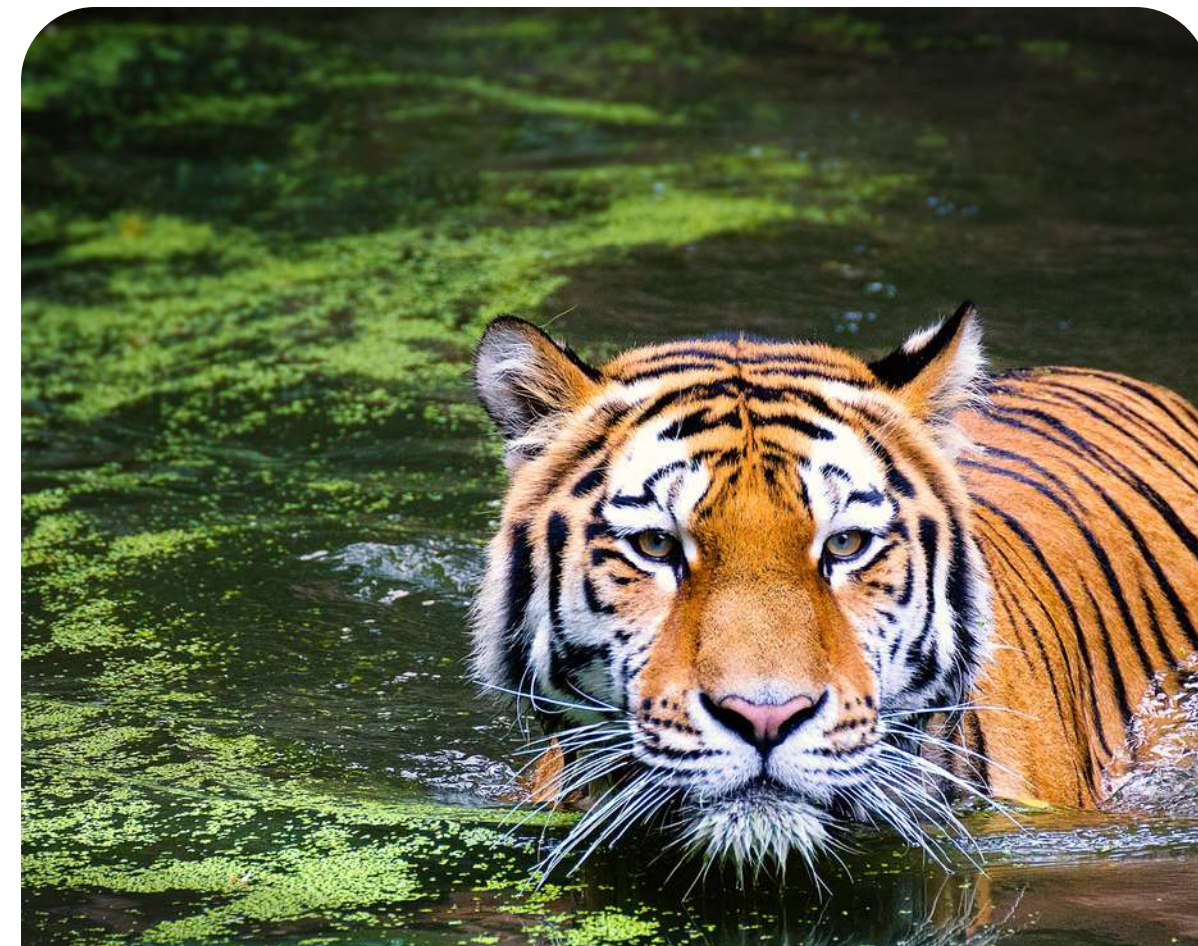
Co widzicie na zdjęciu? Jak myślicie, gdzie zostało wykonane? W jakim kraju może znajdować się tygrys? Co robi? W jakim celu zostało wykonane zdjęcie?



Ucieczka z ogrodu zoologicznego?

Co sugeruje to zdjęcie po dodaniu napisu? Czy może wprowadzać odbiorcę w błąd? Czy uważacie, że taka sytuacja mogła mieć miejsce?

Dodanie podpisu zupełnie zmieniło odbiór zdjęcia. Tak jak w przypadku emotikonek, zauważyliśmy, jak ważny jest kontekst, w którym znajduje się informacja.



**Tygrys uciekł z ZOO i płynie
Wisłą z Torunia do Warszawy**

Clickbait – kliknij we mnie!

Wiecie już, jak bardzo tekst może wpłynąć na odbiór zdjęcia. Pojęcie *clickbait* pochodzi z języka angielskiego (click - kliknięcie, bait - przynęta). Oznacza przyciąganie uwagi odbiorcy za pomocą tytułów lub miniatur, które wyolbrzymiają lub przekręcają zawartość filmiku lub artykułu. Przedstawienie informacji – często fałszywej lub manipulowanej – ma zachęcić do kliknięcia w materiał. Gdy coś wydaje się Wam zbyt szokujące czy „zbyt piękne, aby było prawdziwe” zachowajcie szczególną ostrożność. Poniższe clickbaity (niestety) naprawdę pojawiły się w internecie. Czy dalibyście się nabrać?



Błyskawiczne odchudzenie
-14 kg? 1 Pigułka dziennie
na czczo

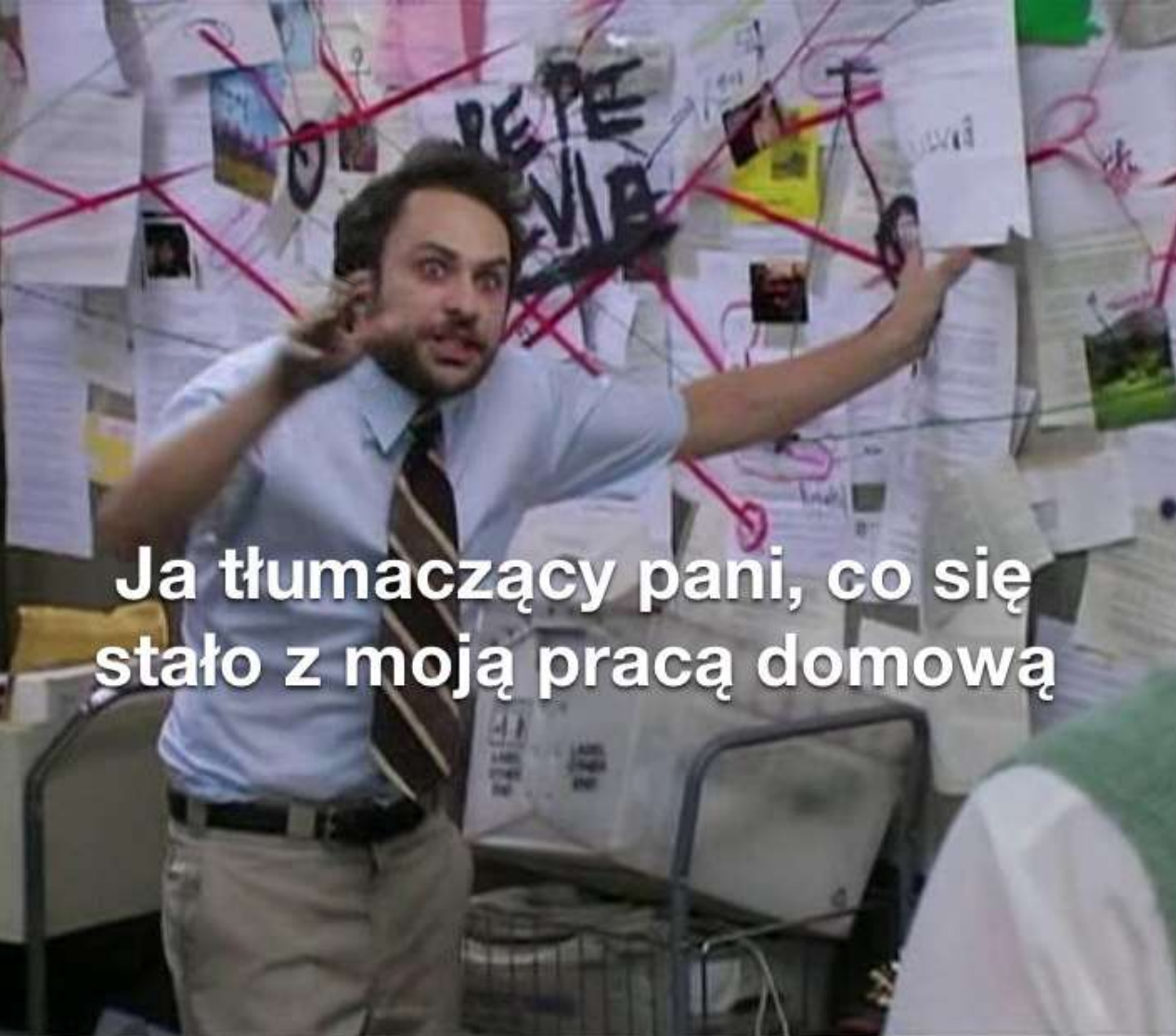


Kto inwestuje w Bitcoin,
zarabia średnio 11,783 zł
miesięcznie



Przywróć wzrok bez
okularów i bez operacji





Ja tłumaczę pani, co się stało z moją pracą domową



Pani, która chce mi powiedzieć, że na dziś nic nie było zadane

Memy, z których się śmiejemy

Czasem manipulacja zdjęciem jest szkodliwa, jednak inaczej jest w przypadku zdjęć, które tworzone są, aby nas rozśmieszyć. Czy mężczyzna z mema rzeczywiście tłumaczy, co stało się z jego pracą domową? Czy zwierzę na zdjęciu to nauczycielka?

Nie! Taka forma „fałszu” nie jest szkodliwa, ponieważ jej celem jest rozbawienie osoby, która go widzi, a nie wprowadzenie w błąd. To znacząca różnica, prawda?

Lubicie memy? Czy one także mogą być szkodliwe?
Porozmawiajcie o tym w klasie.



W świecie informacji

Jakie niebezpieczeństwa wiążą się z nadmiarem informacji?
Jak uchronić się przed fake newsami?

Jak „duży” jest internet?

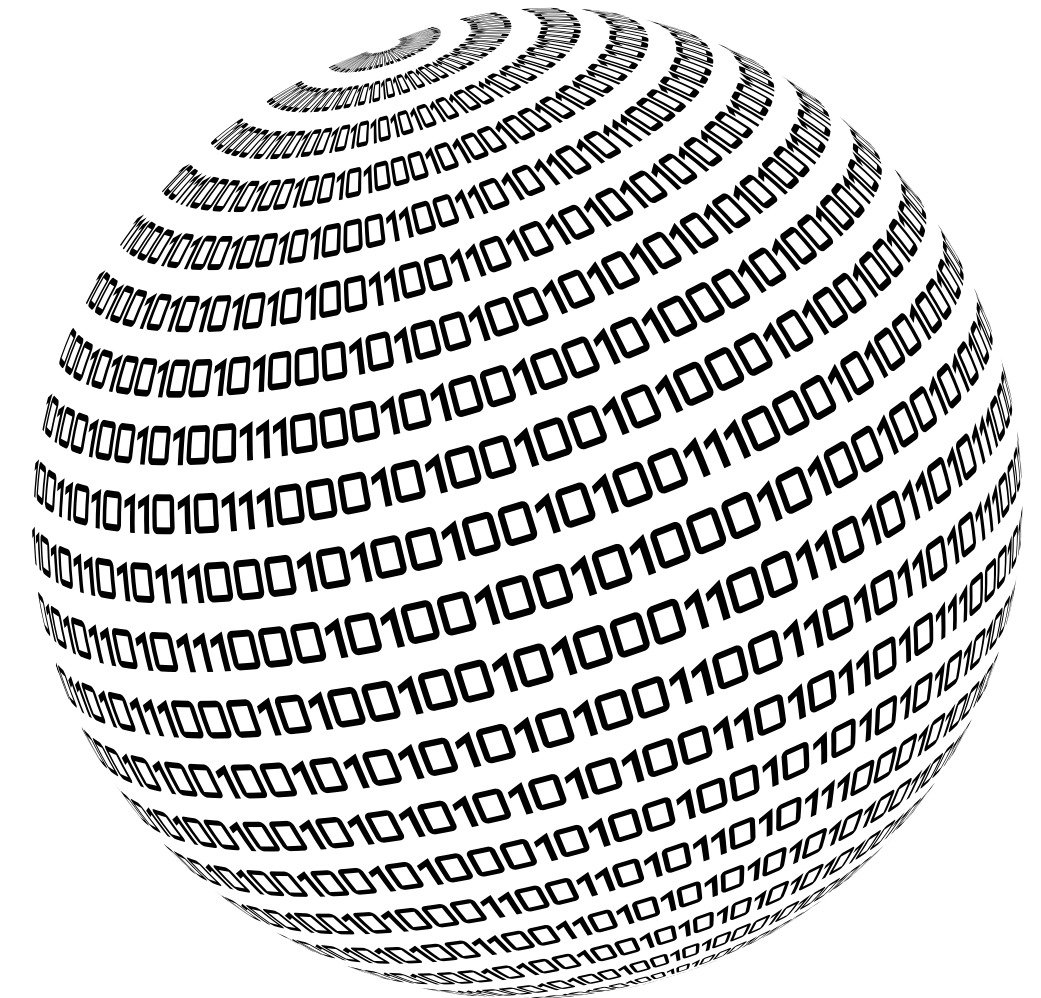
Spróbujcie wspólnie pomyśleć nad odpowiedziami na te pytania i zagłosujcie!

Ile osób na świecie korzysta z internetu?

- a) 4.5 miliarda osób
- b) 2 miliardy osób
- c) 3 miliardy osób

Ile czasu zajęłoby obejrzenie wszystkich filmów na YouTube?

- a) 10 tysięcy godzin
- b) 100 lat
- c) około 60 tysięcy lat



0 dużo za „duży”?

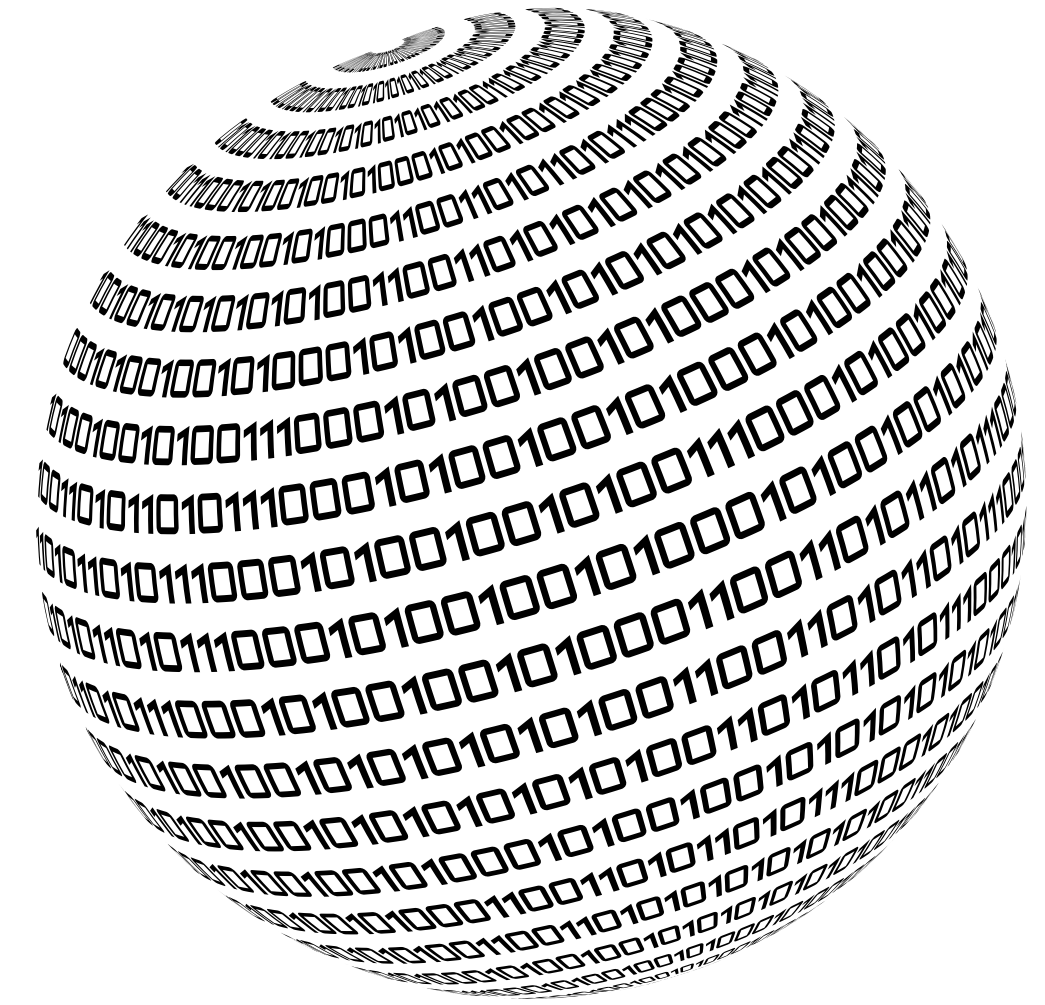
Udało wam się zgadnąć? Jakie są wasze wrażenia po zobaczeniu odpowiedzi?

A Ile osób na świecie korzysta z internetu?

Liczba internautów wynosi 4,54 miliardów, co stanowi 59% populacji świata.

C Ile czasu zajęłoby obejrzenie wszystkich filmów na YouTube?

Okolo 60 tysięcy lat. Musicie się pospieszyć, bo liczba cały czas rośnie!



Skąd Wasi dziadkowie **czerpali** **informacje** o świecie?

Czy rozmawialiście kiedyś z Waszymi babciami lub dziadkami o tym, z jakich źródeł czerpali swoją wiedzę o świecie? Kto był ich ulubionym YouTuberem? W jakim wieku pierwszy raz skorzystali z internetu?

Zauważcie, że większość z nich odpowie, że nie było zbyt dużego wyboru, a YouTuberów nie było wcale! Mieli do wyboru tylko kilka kanałów, kilka stacji radiowych. Pojawienie się internetu wszystko zmieniło!



Co się zmieniło?

Czym różniły się media, z których korzystali wasi dziadkowie od tych, które są dostępne teraz? Spróbujcie wymienić kilka różnic.

Zastanówcie się, w jaki sposób docierały do nich informacje? Co musieli zrobić, żeby mieć do nich dostęp?

Czy w związku z pojawieniem się internetu pojawiły się jakieś problemy? A może jakieś zostały rozwiązane?



Mieliście podobne spostrzeżenia?

Brak kontroli

W internecie każdy może opublikować dowolne zdjęcie, tekst czy film, będąc w wybranym przez siebie miejscu na świecie. Jedyłą rzeczą, którą nas ogranicza, jest zasięg.

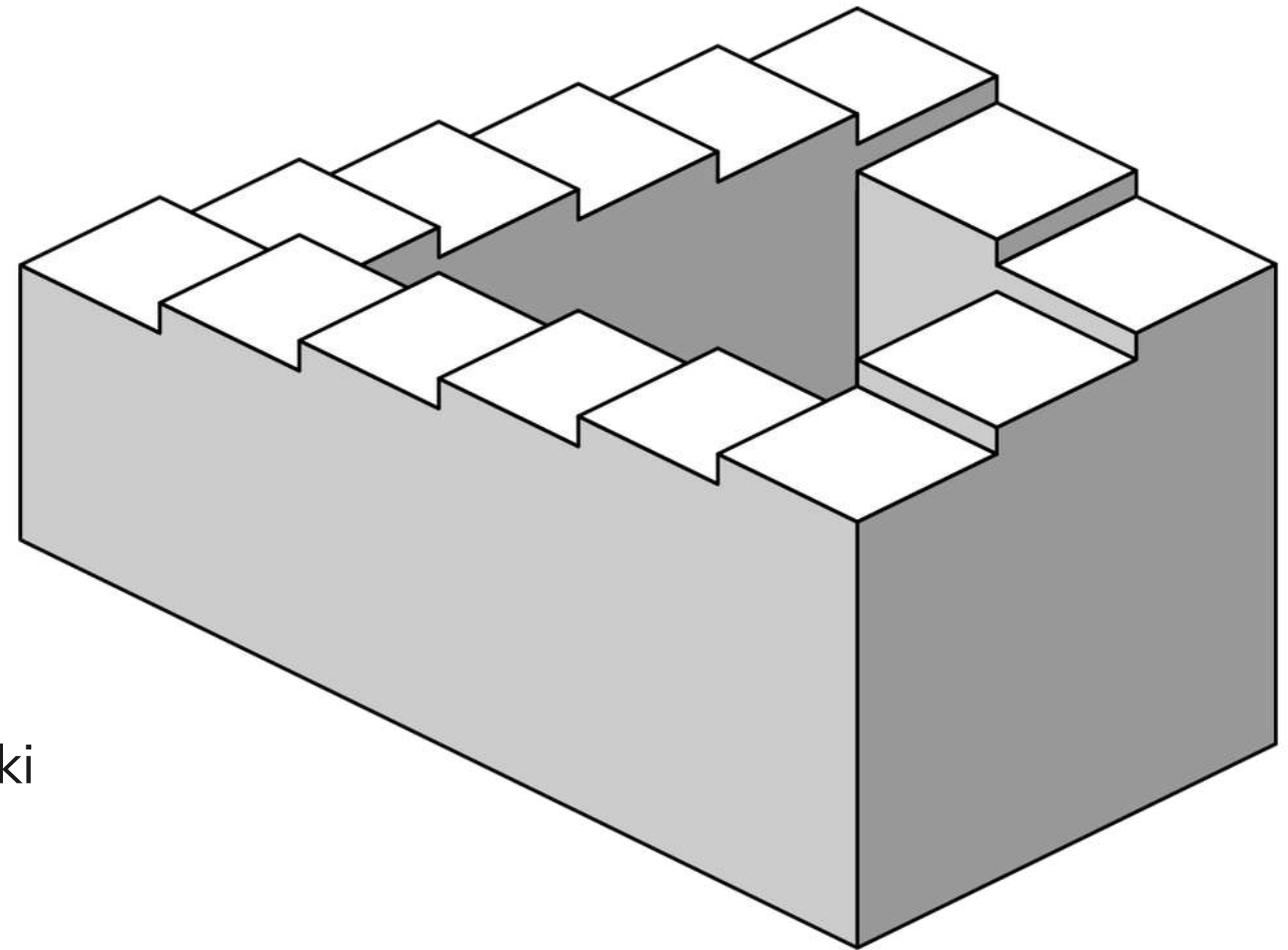
Dostępność

Kiedyś, zanim opublikowano artykuł w gazecie, kilka lub kilkanaście osób musiało go sprawdzić. Dzisiaj nic nie stoi na przeszkodzie, żeby opublikować cokolwiek i kiedykolwiek.



Kilka różnic...

Czy wszystko w internecie jest prawdziwe?



Jak już wiecie, w internecie codziennie pojawiają się setki informacji. W związku z ilością informacji, czasami przypadkowo (lub nie) wkradają się błędy, fałszywe informacje, złe daty lub niekompletne dane. Zaraz pokażemy wam kilka trików, które pomogą wam je rozpoznawać. Najlepszą nauką jest praktyka, dlatego zachęcamy do odpowiedzi na pytania, które dla Was przygotowaliśmy!





Czy Waszym zdaniem ta informacja jest prawdziwa?

Jakie elementy tego posta zwróciły Waszą uwagę?
Które z nich waszym zdaniem są najbardziej
widoczne? Czy taki wyciek mógł mieć miejsce w
Polsce?





Ta informacja jest fałszywa!

W rzeczywistości zdjęcie pochodzi z maja 2016 roku, ze słynnego wycieku w Zatoce Meksykańskiej. Faktycznie – na polskim morzu doszło do zanieczyszczenia, ale na mniejszą skalę.

Przedstawienie grafiki pokazującej bardziej widowiskowe zjawisko jest częstym zabiegiem stosowanym przez dziennikarzy w celu przyciągnięcia naszej uwagi. Uważajcie na zbyt drastyczne lub sensacyjne zdjęcia!

To jest prawdziwe zdjęcie.

Widzicie już dlaczego dziennikarze woleli użyć do promocji artykułu innego zdjęcia? Nikt nie chciałby kliknąć w artykuł, który na okładce miałby takie szare i nudne zdjęcie.

Pamiętajcie, że wielu osobom bardzo zależy na tym, żebyście kliknęli akurat w jego post czy artykuł, gdy przeglądacie internet. Bądźcie czujni! A teraz przyjrzyjmy się pewnej stronie internetowej...



www.ZenonFilipowski.pl

Zarób ze mną pierwszy MILION Online

**Poznaj 9 sprawdzonych kroków,
które są kluczem do sukcesu i szczęśliwego życia**



Odbierz bezpłatne audio

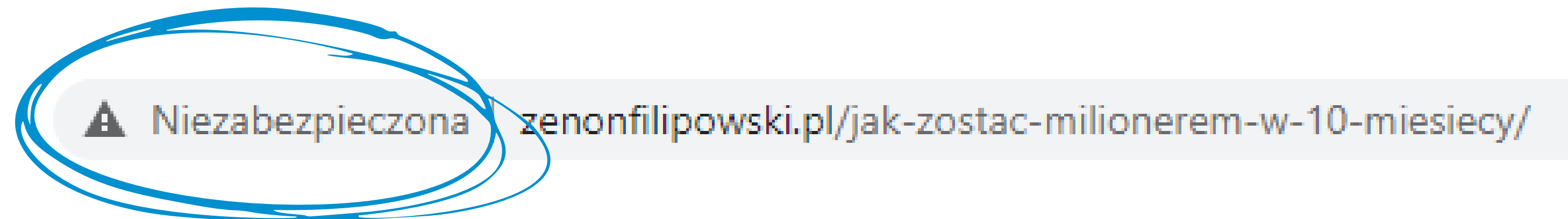


Czy ta strona budzi wasze **zaufanie?**

Strona niezabezpieczona

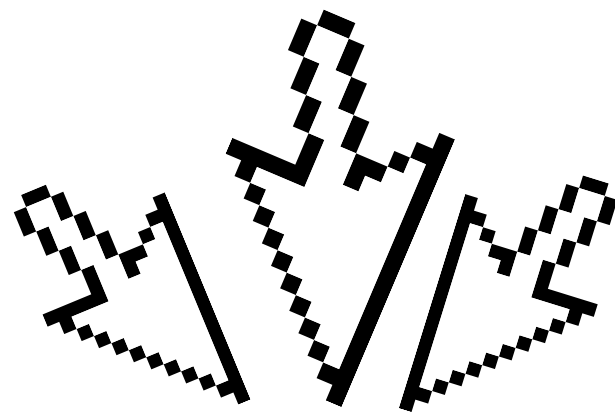
Pierwszą rzeczą, na którą powinniście zwrócić uwagę, jest ostrzeżenie generowane przez przeglądarkę, które jasno sygnalizuje ryzyko, na jakie jesteście narażeni przebywając na stronie niezabezpieczonej.

Taka strona nie gwarantuje bezpieczeństwa danych, które przesyłamy i istnieje wysokie prawdopodobieństwo ich utraty, wycieku czy nawet kradzieży. Kiedy strona posiada takie ostrzeżenie musicie zachować szczególną czujność!



Darmowy prezent?

W internecie nie ma nic za darmo! Pamiętajcie, że na wielu stronach internetowych zostajecie obdarowywani „prezentami”, które mają na celu wywołać w was chęć odwdzięczenia się za prezent np. poprzez wykupienie jakiejś usługi. Przed otrzymaniem „prezentu” zostaniecie poproszeni o podanie swoich danych, które w przyszłości mogą zostać wykorzystane przeciwko Wam!

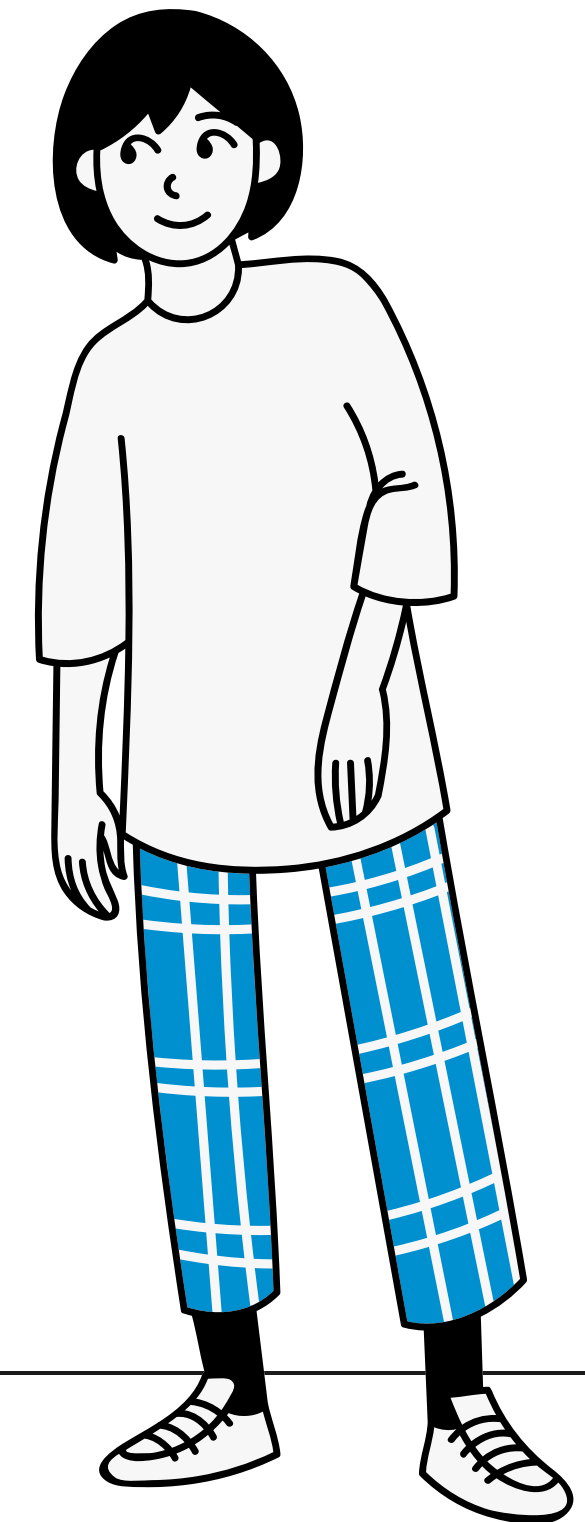


Odbierz bezpłatne audio



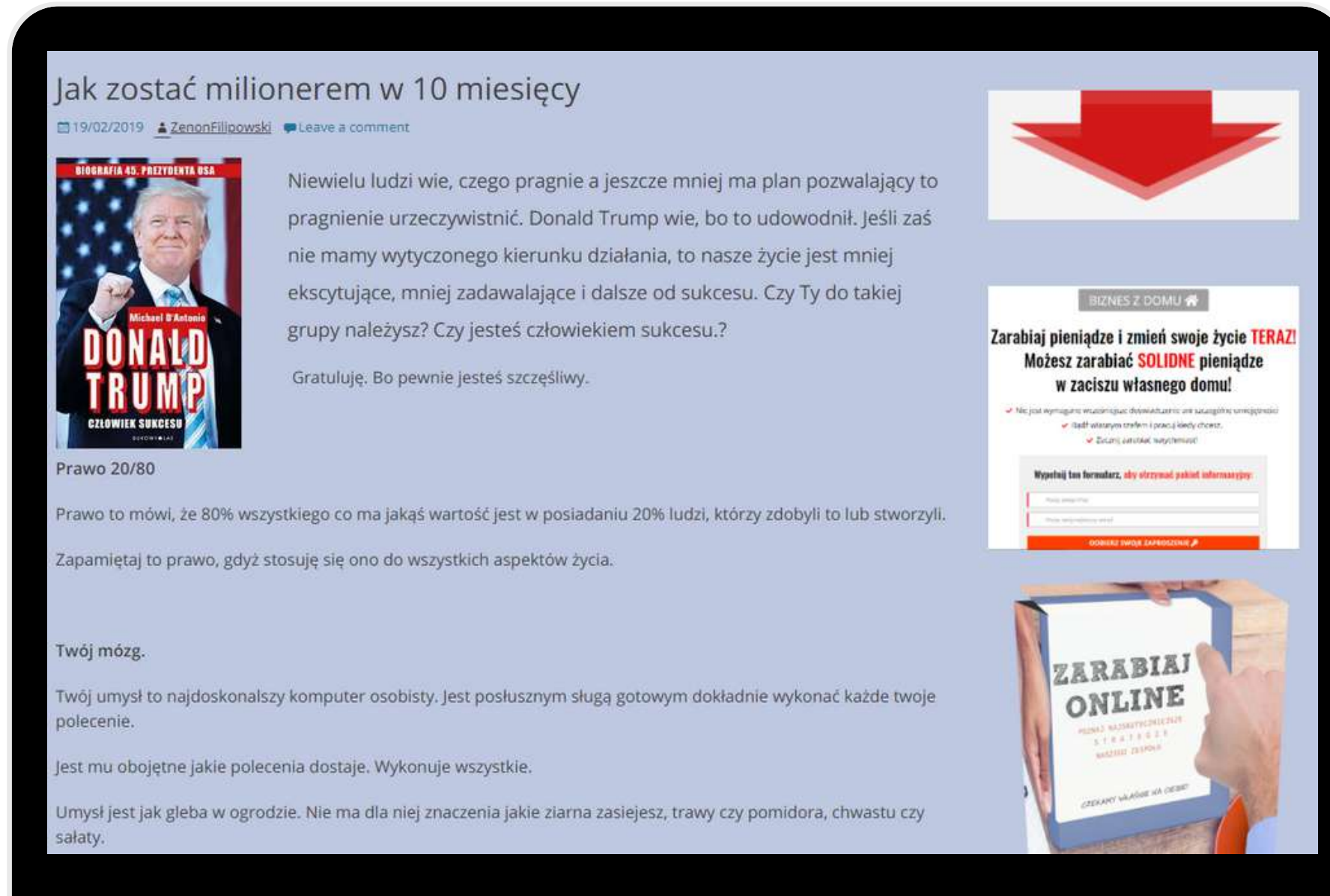
„Gruszki na wierzbie”

Przeglądając internet możecie się natknąć także na fałszywe obietnice. Twórcy filmów i artykułów starają się przyciągnąć waszą uwagę, obiecując przysłowiowe gruszki na wierzbie, co, jak wiecie, jest nieosiągalne. Spotkaliście się kiedyś z nierealistyczną obietnicą w internecie?



Przestarzały wygląd i clickbaitowe reklamy

Kiedy jesteście na stronie internetowej, zwróćcie uwagę na to, jak ona wygląda. Jeśli strona wygląda na przestarzałą, nieprofesjonalną i ma dziwne, przyciągające oko reklamy, zachowajcie dodatkową ostrożność. Nie oznacza to jednak, że każda nowoczesna strona jest bezpieczna!



The screenshot shows a webpage with a light blue background. At the top left, there is a title "Jak zostać milionerem w 10 miesięcy" and a date "19/02/2019". Below the title is a small image of Donald Trump with the text "DONALD TRUMP CZŁOWIEK SUKCESU". To the right of the image is a paragraph of text in Polish. Below the text is a large red arrow pointing downwards. To the right of the arrow is a small advertisement for "BIZNES Z DOMU" with the headline "Zarabiaj pieniądze i zmień swoje życie TERAZ!". Below the advertisement is another small image of a hand holding a box labeled "ZARABIAJ ONLINE".

Jak zostać milionerem w 10 miesięcy

19/02/2019 ZenonFillipowski Leave a comment

BIOGRAFIA 45. PRZYDENTY USA

Michael & Antonio
DONALD TRUMP
CZŁOWIEK SUKCESU

Niewielu ludzi wie, czego pragnie a jeszcze mniej ma plan pozwalający to pragnienie urzeczywistnić. Donald Trump wie, bo to udowodnił. Jeśli zaś nie mamy wytyczonego kierunku działania, to nasze życie jest mniej ekscytujące, mniej zadawalające i dalsze od sukcesu. Czy Ty do takiej grupy należysz? Czy jesteś człowiekiem sukcesu.?

Gratuluję. Bo pewnie jesteś szczęśliwy.

Prawo 20/80

Prawo to mówi, że 80% wszystkiego co ma jakąś wartość jest w posiadaniu 20% ludzi, którzy zdobyli to lub stworzyli.

Zapamiętaj to prawo, gdyż stosuje się ono do wszystkich aspektów życia.

Twój mózg.

Twój umysł to najdoskonalszy komputer osobisty. Jest posłusznym sługą gotowym dokładnie wykonać każde twoje polecenie.

Jest mu obojętne jakie polecenia dostaje. Wykonuje wszystkie.

Umysł jest jak gleba w ogrodzie. Nie ma dla niej znaczenia jakie ziarna zasiejesz, trawy czy pomidora, chwastu czy sałaty.

BIZNES Z DOMU

Zarabiaj pieniądze i zmień swoje życie **TERAZ!**
Możesz zarabiać **SOLIDNE** pieniądze w zaciszu własnego domu!

- ✓ Nie jest wymagane wnoszenie wkładu własnego ani żadnych inwestycji
- ✓ Idealny dla wszystkich i dla każdego
- ✓ Zaczynaj od teraz, nie później!

Wypełnij ten formularz, aby otrzymać pakiet informacyjny

Imię i nazwisko

Adres e-mail

DOBRY TWÓJ ZAPISZ SIĘ

ZARABIAJ ONLINE

PIENIĄDZ NA KARTY PŁATNOŚCIOWE
KARTY PŁATNOŚCIOWE
KARTY PŁATNOŚCIOWE

CZEKAJ NA WŁASNE NA DEBET





To nie wystarczy!

Nawet dziennikarzom, którzy codziennie pracują z wiadomościami, czasem jest trudno ocenić prawdziwość informacji.

Pamiętajcie, żeby przed każdym udostępnieniem informacji, zakupieniem przedmiotu w grze czy zdobyciem rozwiązań do waszego podręcznika (do czego oczywiście nie zachęcamy) przeszukać dokładnie internet i zobaczyć, co na temat danej strony mówią inni.

6 pytań, które uchronią Was przed fake newsami!

- 1** Kto jest autorem informacji? Czy wcześniej coś już publikował? Czy ma dobrą opinię?
- 2** Skąd pochodzi informacja? Jak autor ją zdobył? Czy był świadkiem zdarzenia? Jakie jest jej źródło?
- 3** Czy informacja pochodzi ze strony z dobrą reputacją? Czy strona publikuje od wielu lat? Czy jest znana i cytowana?
- 4** Czy data się zgadza? Czy termin publikacji informacji wzbudza wątpliwość?
- 5** Czy ten tekst jest dowcipem? Czy nie komentuje jakiejś sytuacji z przymrużeniem oka?
- 6** Czy autor faworyzuje którąś ze stron? Na przykład jest zwolennikiem drużyny X, a krytykuje drużynę Z.





W świecie fotomontażu

Jak nie dać się nabrać? Jak sprawdzić, czy zdjęcie jest prawdziwe?

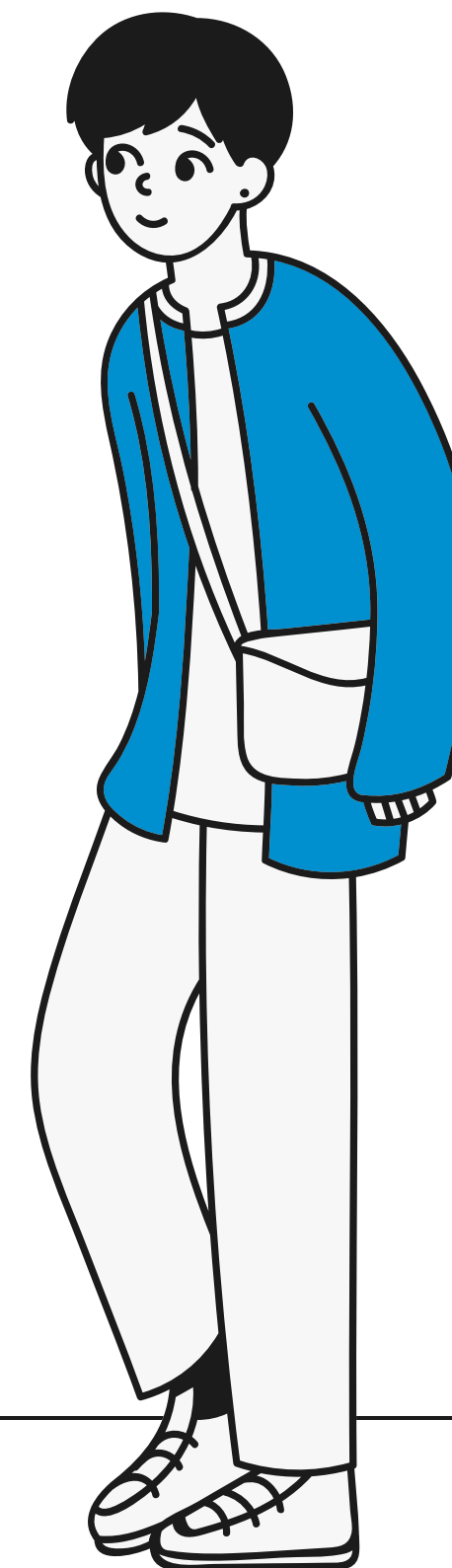


Prawdziwe czy przerobione?

Treści w internecie są publikowane w różnej formie – filmiku, tekstu, zdjęcia... Niektóre artykuły mogą zawierać nieprawdziwe informacje lub fake newsy – to oczywiste, że ktoś może skłamać. Ale nie tylko tekst może być fałszywy! Nieprawdziwe mogą okazać się również same zdjęcia.

Jak często zastanawiacie się, czy zdjęcie, które widzicie lub udostępniacie, jest prawdziwe?

Przed Wami kilka zdjęć. Waszym zadaniem będzie ocenienie, czy są one prawdziwe, czy przerobione. Do dzieła!



Jak myślicie, czy to zdjęcie jest prawdziwe? A może ktoś je przerobił?

Zagłosujcie na czacie lub poprzez podniesienie ręki. Spróbujcie przypomnieć sobie to, o czym rozmawialiście wcześniej!



**To zdjęcie jest
prawdziwe! ✓**

Jesteście zaskoczeni?

Internet często nas zadziwia, a nasze
przekonania mogą być błędne. Zobaczmy
inne zdjęcie...





Czy uważacie, że to zdjęcie jest prawdziwe?

Co budzi Wasze wątpliwości? Czy to możliwe, żeby wykonać takie zdjęcie? Które elementy fotografii wydają się Wam podejrzane?





To zdjęcie jest fałszywe! ✘

Gdyby pilot chciał je wykonać to kamera zostałaby mu wyrwana z ręki. Czasem nasze intuicje i wątpliwości są uzasadnione. Warto zastanawiać się nad tym, co widzimy w internecie. W przypadku tego zdjęcia dużą podpowiedzią mogła być jego niska jakość, która jest charakterystyczna dla przeróbek.

Czy wiecie czym jest dab?

Dab to ruch taneczny, który widzicie na zdjęciach obok. Słyszeliście o nim? A może ktoś z Was potrafi go zrobić? Dab stał się bardzo popularny w ostatnich latach, jednak jaka jest jego historia?



Pierwszy **dab** w historii?

Wiele osób twierdzi, że to zdjęcie przedstawia pierwszy dab w historii. Czy widzicie na zdjęciu mężczyznę, który wykonuje ten gest?

Jak myślicie, kiedy mogło być wykonane to zdjęcie?



- 1** w 1942 roku **2** w 1915 roku **3** w 2016 roku



Daliście się nabrać?

To zdjęcie nie przedstawia pierwszego daba w historii! Pochodzi z planu popularnego filmu wojennego "Dunkierka" z 2016 roku.

Zobaczcie, jak prosty zabieg zmieniania koloru zdjęcia na czarnobiały potrafił wpłynąć na Waszą ocenę zdjęcia.





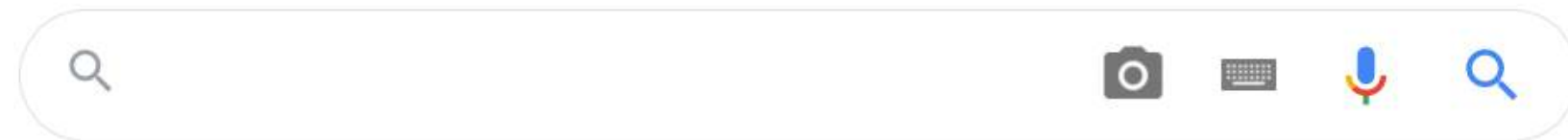
Śmieszne czy groźne?

Przykłady zdjęć, o których przed chwilą rozmawialiśmy są ciekawe i zabawne, ale nie zawsze musi tak być. W niektórych przypadkach przerobione zdjęcia mogą wpływać na decyzje podejmowane przez polityków albo wprowadzać odbiorców w błąd i doprowadzić do tragedii. Czy potraficie sobie wyobrazić taką sytuację i podać jej przykład?

Trzeba mieć na uwadze, że fotomontaż zdjęć w obecnych czasach jest bardzo łatwy, a podrobione zdjęcia mogą silniej wpływać na odbiorcę niż nieprawdziwy tekst.



Wiecie, jak rozpoznać **przerobione zdjęcie**?

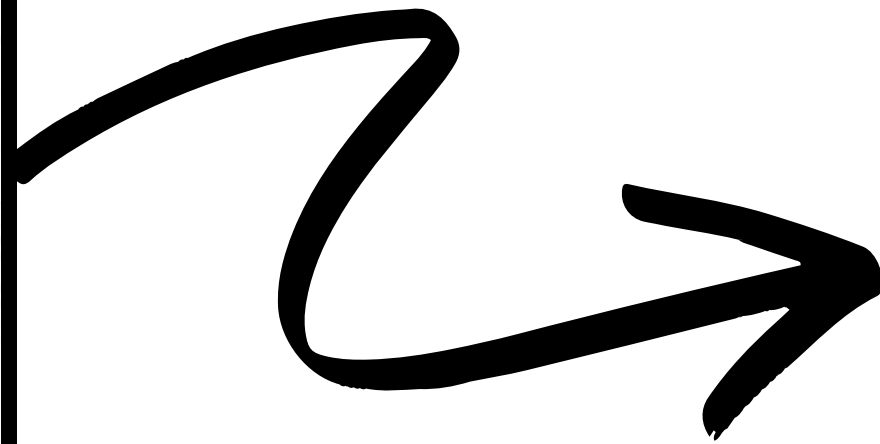


To bardzo proste! Czego potrzebujecie?
Wystarczy, że posiadacie dostęp do wyszukiwarki Google i wejdziecie na stronę images.google.com. Metoda, którą chcemy Wam pokazać, to metoda odwrotnego wyszukiwania zdjęć.

Czy ktoś z Was o niej słyszał?



Metoda odwróconego wyszukiwania zdjęć



Wyszukiwanie obrazem
Szukaj w Google za pomocą obrazu zamiast tekstu. Przeciągnij tu jakiś obraz.

Upuść obraz tutaj

Przeciągnijcie wybrane zdjęcie na pasek wyszukiwania, a wyszukiwarka pokaże Wam miejsca, w których pojawiło się podobne lub oryginalne zdjęcie.





Wszystko

Grafika

Mapy

Zakupy

Więcej

Ustawienia

Narzędzia

Okolo 345 wyników (0,89 s)

Rozmiar obrazu:
679 × 481

Nie znaleziono innych rozmiarów tego obrazu.

Możliwe podobne wyszukiwania: [memy podróżnik w czasie](#)

kwejk.pl › tag › podroznik-w-czasie ▾

[Podróżnik w czasie - Najlepsze memy, zdjęcia, gify i obrazki ...](#)Najlepsze **memy**, śmieszne filmiki, gify i wiele więcej z tagu **#Podróżnik w czasie**. Codziennie dostarczamy najświeższy sort memów na viralowe tematy z ...

kwejk.pl › tag › podroznik ▾

[Podroznik - Najlepsze memy, zdjęcia, gify i obrazki - KWEJK.pl](#)Najlepsze **memy**, śmieszne filmiki, gify i wiele więcej z tagu **#Podroznik**. Codziennie dostarczamy najświeższy ... Podróże w **czasie** · 22 · Meme · **#hitler #czas #** ...

Strony zawierające podobne obrazy

pl.pinterest.com › aleksandrarnicka › mem ▾

[900+ Mem ideas | śmieszne memy, zabawne memy, śmieszne](#)170 × 212 — Wprowadzenie totalitaryzmu i obalenie dyrektora zajęło mu 6 godzin - Jeja.pl. Kiedy dla beki wszyscy głosowali na cichego dzieciaka **podczas** wyborów na ...

Zabawa w detektywa!

Następnie, aby dowiedzieć się, skąd pochodzi oryginalne zdjęcie musicie przeanalizować wyniki, które pokazała Wam wyszukiwarka.

W tym wypadku wyświetliły się strony z memami, które sugerują, że zdjęcie może nie być prawdziwe. Po wejściu w konkretne linki, możecie znaleźć więcej informacji na temat pochodzenia zdjęcia.



To już koniec naszej podróży...

Wiemy, że ilość informacji na tej lekcji mogła być dla Was przytłaczająca, ale mamy nadzieję, że zdobyliście na niej nowe i przydatne umiejętności. Wierzmy, że potraficie już rozpoznawać fake newsy i fotomontaż, wiecie, jak ważny jest kontekst, w którym znajduje się informacja, i potraficie namierzyć fotomontaż. Porozmawiajcie na tematy poruszone w tej lekcji z rodzicami! Ich perspektywa może okazać się zaskakująco ciekawa.

Zapraszamy także do obserwania nas w naszych mediach społecznościowych, gdzie znajdziecie wiele ciekawych materiałów:

 Facebook: www.facebook.com/pravdaorgpl

 Instagram: www.instagram.com/pravda.pl

stowarzyszenie Pravda



OGÓLNOPOLSKI KONKURS PLASTYCZNY

„Spojrzenie prawdziwe w oczy”

Zapraszamy Was do wzięcia udziału w konkursie plastycznym, w którym będziecie mogli wykazać się kreatywnością i swoimi zdolnościami artystycznymi. Tematem przewodnim jest fraza „Spojrzenie prawdziwe w oczy”, która ma zachęcić Was do krytycznego spojrzenia na ogrom informacji w internecie, zjawisko fake news czy nieprawdziwe informacje np. w tematyce zdrowia lub zmian klimatycznych.

PO WIĘCEJ
INFORMACJI
ZAPRASZAMY NA
NASZĄ STRONĘ
INTERNETOWĄ

[www.pravda.org.pl/
konkurs-plastyczny](http://www.pravda.org.pl/konkurs-plastyczny)

DO WYGRANIA NAGRODY RZECZOWE!

Prośba o wypełnienie krótkiej ankiety

Będziemy bardzo wdzięczni za podzielenie się wrażeniami po przeprowadzeniu lekcji „Jak poradzić sobie w świecie (dez)informacji”. Państwa opinia jest dla nas niezmiernie ważna i pomoże nam ulepszać nasze działania w przyszłości. Dzięki tej ankiecie będziemy mogli (za Państwa zgodą) umieścić na naszej stronie internetowej informację, w których szkołach została przeprowadzona lekcja, a także uwzględnić w statystykach liczbę uczniów, którzy wzięli w niej udział na terenie całej Polski. Oto link do ankiety:

forms.gle/YYxsBhRWqtqjvXrX8



Dziękujemy!

Jest nam niezmiernie miło, że wyruszyli Państwo z nami w podróż po zawiłych ścieżkach internetu. Mamy nadzieję, że lekcja była okazją do ciekawych i rozwijających dyskusji. Wierzymy, że dzięki Państwa zaangażowaniu uczniowie będą gotowi do bardziej świadomego poruszania się w internetowej rzeczywistości.

PRAVDA

 Strona internetowa: www.pravda.org.pl

 Facebook: www.facebook.com/pravdaorgpl

 Instagram: www.instagram.com/pravda.pl

Aleksandra Wrona

Jakub Szliz

Racper Karas'

Julia Wdowińska

